

G133151

MORMONİZM

FATİH YAMAN, Mormonlar ve Amerikan toplumsal yapısı, İstanbul Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2008

G133151

MORMONİZM

MAHMUT MERT ASLAN, Mormon Kilisesi -doğuşu, tarihsel gelişimi, öğretisi, Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2004

G133151

MORMONİZM

ATAKAN DERELİOĞLU, Hristiyanlığa farklı bir bakış: Mormon Kilisesi, Sakarya Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2005

OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA MORMONLAR (XX.YÜZYIL BAŞLARI)

Melek ÇOLAK*

I. Mormonlar Kimdir ?

Mormonlar 1830 yılında peygamberlik iddiasındaki Joseph Smith (1805-1844) tarafından Amerika'da New York şehrinde "Ahir Zaman Azizleri İsa Mesih Kilisesi" ("The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints") adıyla kurulan¹ ve varlığını bugün de sürdürmekte olan bir Hristiyanlık mezhebine bağlı olan kimselere verilen addır. Merkezleri Utah ; eyalet merkezi Salt Lake City'dir.²

Kuruluşu Joseph Smith'e göre; 21 Eylül 1823 yılında Tanrı ile iletişimi yoluyla başlamış, Moroni adlı bir melek kendisine ilahi emirlerin belirtildiği altın tabletler vermiştir.³ Smith kendisine verilen metinleri melek aracılığı ile tercüme ettiğini ileri sürüp, bunları basına dikte etmiş, böylece 1830'da taraftarlarının "Tanrının sözü" kabul ettikleri Mormon Kitabı basılmıştır.⁴ Smith "yeni Kudüs'ün Kirtland'da kurulmasına dair" 1831'de bir vahiy aldığını açıklamıştır. Mormonizm orada büyük ilerleme kaydetmiştir.⁵ Bu tarihten sonra Mormonlar sırasıyla New York'tan Ohio, Missiouri, Illinois, Utah, California ve Oregon'a dağılmışlar-

* Muğla Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü Öğretim Üyesi.

1 "Mormonlar", *Ana Britannica*, cilt: 16 s. 237; "WAMY Milletlerarası İslam Gençlik Konseyi, Çev: Kemal Hoca, *Günümüz Din ve Fikir Hareketleri Ansiklopedisi*, Risale Yayınları, İstanbul Kasım 1990, s. 209; Osman Cilacı, *Günümüz Dünya Dinleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 1995, s. 175; "Mormons", *The World Book Encyclopedia*, Volume: 13, p.608; Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, *Dinler Tarihi*, III. Baskı, Ocak Yayınları, Ankara 1997, s. 323.

2 "Hristiyanlık", *Dinler Tarihi Ansiklopedisi, İlk Dinler, Çok Tanrıcı Dinler, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam 2*, s. 88

3 Mormonlara göre; Mormonların kitabını oluşturan (The Book of Mormon) dört çeşit altın tablet vardır: 1- Nephi'nin tabletleri: Bunlar da küçük ve geniş tabletler olarak ayrılır. Küçük tabletler ruhsal konulara ve peygamberin öğretilerine dair bilgiler verir. Geniş tabletlerde ise daha çok insanın laik tarihi söz konusu edilmektedir. 2- Mormonun tabletleri: Birincilere bağlı olarak çeşitli yorumlar içerir. Mormonla Nephi arasındaki bağa ilişkin Mormonluğun gelecek tarihini verir. Mormon'un oğlu Moroni'ye atıfta bulunur. 3- Ether tabletleri: Genel tarihten bahseder. Bu tarihte de Moronilikle bağ kurar. 4- Tunç tabletler: Hz. Musa'nın beş kitabına karşılık gelmektedir. Yahudiliğin tarihçesini içerir- ki Mormonun kitabında buna ilişkin alıntılar vardır. (Ayrıntılı bilgi için bakınız: *The Book of Mormon, Another Testament of Jesus Christ*, Published by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. Salt Lake City, Utah, U.S.A. 1990).

4 *The Book of Mormon* (Mormon Kitabı), Tümer, a.g.e., s. 323; Cilacı, a.g.e., s. 175.

5 Tümer, s. 324

1 ATAKAN DERELİOĞLU, Hıristiyanlığa farklı bir bakış: Mormon Kilisesi, Sakarya Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2005

2 FATİH YAMAN, Mormonlar ve Amerikan toplumsal yapısı, İstanbul Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2008

3 MAHMUT MERT ASLAN, Mormon Kilisesi -doğuşu, tarihsel gelişimi, öğretisi, Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2004

Instructions for Authors

Instructions for Authors can be found on our web site at brill.com/mts.



BRILL

METHOD AND THEORY IN THE STUDY
OF RELIGION 27 (2015) 1-30

METHOD
& THEORY in the
STUDY OF
RELIGION

brill.com/mts

22 Mayis 2015

D 3328

Mormonizm (G133151)

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

This publication has been typeset in the multilingual 'Brill' typeface. With over 5,100 characters covering Latin, IPA, Greek, and Cyrillic, this typeface is especially suitable for use in the humanities. For more information, please see brill.com/brill-typeface.

ISSN 0943-3058
E-ISSN 1570-0682

Copyright 2015 by Koninklijke Brill NV, Leiden, The Netherlands.

Koninklijke Brill NV incorporates the imprints Brill, Brill Hes & De Graaf, Brill Nijhoff, Brill Rodopi and Hotei Publishing.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, translated, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior written permission from the publisher.

Authorization to photocopy items for internal or personal use is granted by Koninklijke Brill NV provided that the appropriate fees are paid directly to The Copyright Clearance Center, 222 Rosewood Drive, Suite 910, Danvers, MA 01923, USA.

Fees are subject to change.

Brill has made all reasonable efforts to trace all rights holders to any copyrighted material used in this work. In cases where these efforts have not been successful the publisher welcomes communications from copyright holders, so that the appropriate acknowledgements can be made in future editions, and to settle other permission matters.

Mormonism and the World Religions Discourse

Contesting the Boundaries of Comparative Religion's Prevailing Taxonomy

Lee Wiles

Department of Comparative Studies, Ohio State University
451 Hagerty Hall, 1775 College Road, Columbus, OH 43210, USA
wiles-op.1@osu.edu

Abstract

This article examines the ways in which the status of Mormonism within academic comparative religion discourses is quite different from that which has evolved among Latter-day Saint leaders and within the burgeoning field of Mormon studies. Whereas Mormonism is a quasi-Christian New Religious Movement in most world religions textbooks and reference works, some scholars of Mormonism have advanced the expanding Church of Jesus Christ of Latter-day Saints into the position of world religion. In doing so, they have adopted the terminology of a broader taxonomy largely without regard for maintaining its established demarcations. This classificatory tension, which will likely increase in the future, reveals some of the underlying logics, semantic confusions, and power dynamics of comparative religion discourses, ultimately problematizing the categories of Christianity, world religion, and New Religious Movement as currently constituted.

Keywords

Mormonism – world religions discourse – comparative religion – New Religious Movements – classificatory contestation

I Introduction

Since its emergence at the beginning of the twentieth century, the world religions discourse has held a unique position within the academy as a framework for understanding the diversity of “religious” aspects of human existence. It continues to provide a core cohesive element behind an industry of textbooks,

- mormonizm

MORMONLUK ve MORMON KİLİSESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ramazan Işık*

Anahtar Kelimeler

Mormon kilisesi, Joseph Smith, Mormon kitabı, Tanrı, İsa Mesih, Aile, Çoğul evlilik ve Misyonerlik

ÖZET

1830'larda Amerika'da Joseph Smith tarafından kurulmuş olan Mormon kilisesi eklektik unsurlara dayalı yeni dini hareketlerden birisidir. Sadece Amerika'da değil, dünyanın değişik bölgelerinde yayılmaya ve gelişmeye devam etmektedir. Bu makalede Mormon kilisesinin tarihsel gelişim süreci, Tanrı ve kutsal kitap anlayışı, kilise organizasyonu, aile ve evlilik teolojisinin yanı sıra, misyonerlik faaliyetleri incelenecektir.

Keyword:

The Mormon Church, Joseph Smith, The Book of Mormon, God, Jesus Christ, Family, Plural Marriage and Missionary

ABSTRACT

A Research on Mormonism and the Mormon Church

The Mormon church which was found in 1830's by Joseph Smith is one of the new religious movements attached eclectic elements. Not only does it widespread in America but also in different parts of the world. In this article, the historical development process of the Mormon church, the church's organization, missionary activities, family and marriage have been studied.

GİRİŞ

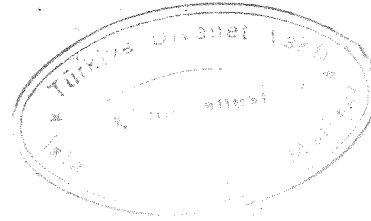
Mormon Kilisesi, 1830'larda Amerika'da Joseph Smith tarafından kurulmuştur. Joseph Smith, İsa ve onun havarileri tarafından kurulmuş olan kilisenin doğru yoldan sapması sonucu, kendisinin Tanrı tarafından seçildiğini, kitap verildiğini ve kiliseyi yenileme görevinin kendisine tevdi edildiğini öne sürmüştür¹. Fakat hem Hristiyanlığı tahrif ettiği hem de Amerikan toplumunun sosyal değerlerine aykırı olduğu gerekçesiyle Mormon kilisesi, ana kiliseler tarafından heretik bir kilise olarak değerlendirilmiştir². Buna karşılık Mormon Kilisesi Amerika'da hızla yayılmaya ve gelişmeye devam etmiştir. Günümüzde 80'i aşkın ülkede üyelerinin olduğu belirtilmektedir. Bu anlamda, dünyada 10 milyon üzerinde Mormon olduğu öne sürülmektedir. Mormon kilisesi, İsa Mesih merkezli bir kilise olmakla birlikte Katolik,

* Dr., Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

¹ Richard L. Bushman, *Joseph Smith and The Beginning of Mormonism*, University of Illinois Press 1984, 143 vd.

² Thomas F. O'Dea, *The Mormons*, The University of Chicago Press, Chicago and London 1957, 107.

01356



23 TEM 2007

MADDE 818
SONRA

2007
MORMON

1934 (NEW YORK)

MORMONISM AND ISLAM

The purpose of this paper is neither historical nor apologetic. I do not want to give a mere description of the origin and development of the religious movement called Mormonism, nor to criticize it from the point of view of Christian doctrine. My purpose is that of comparative religion. I wish to describe this cult in so far as it shows parallels to another great religion of world-history, Islam—parallels not only in its outward appearance but also in its inner essence, which are the more interesting because we do not see any traces of mutual influence and formal connection. Our paper culminates, therefore, after the description of the parallelism, in the question of the system or type of religion; whether perhaps Mormonism and Islam belong together as one peculiar type, and what are the characteristics of this type.

Joseph Smith speaks about himself as "a second Mohammed" (Meyer, p. 119) and Bruce Kinney calls his book: "Mormonism, the Islam of America," though not giving any reason for this statement in the contents. The only book in which the parallelism is pursued thoroughly is Eduard Meyer's "Ursprung und Geschichte der Mormonen" (1912). This famous German historian, professor at the University of Berlin, author of the great book on "The Origin and the Beginnings of Christianity," and a friend of Adolf Harnack, wrote his book about the Mormons after certain visits to America and many years of study, being attracted to the subject as an exceptionally interesting fact in the history of religion, namely, the growth of a new world-religion based upon a new immediate revelation, in the full light of modern history. "Without exaggeration," so we read in Meyer's book, "one